

El mapa municipal en qüestió i l'ajornament de la seva reforma

Enric Mendizàbal Riera i Joaquim Ferret Jacas

Algunes reflexions sobre el qüestionament del mapa municipal de Catalunya i la seva possible reforma. Una visió personal des de la geografia¹

Enric Mendizàbal Riera

Departament de Geografia
Universitat Autònoma de Barcelona
Enric.Mendizabal@uab.cat

1. Reflexions inicials

No hi ha *una història* –ni, lògicament, *diverses històries*– de la geografia catalana sistemàtica i/o canònica; el que sí hi ha són textos curts on es tracta

1. El present text desenvolupa la ponència presentada a les jornades [nota de l'editor]. La presentació oral tenia dues restriccions. La primera era temporal: es disposava de 25 minuts per parlar. La segona era metodològica: tal com em va demanar Josep Oliveras, president de la Societat Catalana de Geografia –en nom seu i de la Diputació de Barcelona–, “no s’havia de parlar sobre el que les lleis marquen o limiten, sinó al marge de les mateixes lleis. Cal imaginació en la forma de veure l’organització del país i que no quedi presonera del que hi ha establert o es pensa establir de forma immediata des de les Corts espanyoles o el Parlament de Catalunya.”

El text escrit té una altra restricció. Tal com m’han demanat, per donar “més coherència a la publicació conjunta [caldria] que tots els textos siguin la transcripció (revisada i polida) de les nostres intervencions.” Passar una presentació oral a un text escrit suposa una sèrie de problemes que no es poden negligir: la parla i l’escriptura són dos tipus de llenguatge –sovint molt– diferents i això implica que la transcripció literal s’hagi de modificar per poder-la fer comprensible a l’hora de llegir-la. A més, és impossible reflectir en un text escrit tot el llenguatge gestual que s'utilitza quan hom parla. Així que he intentat escriure un text que reflectís el que vaig dir i que tot seguit poden llegir, tot afegint les cites bibliogràfiques que en la presentació oral –òbviament– no es van explicitar. Les intervencions orals es poden escoltar al web de la Diputació de Barcelona (<http://www.diba.cat/web/governlocals-km0/video-ponencies4>, consulta 1/04/2014).

aquest tema. També hi ha força estudis sobre temes i/o autors directament relacionats amb la geografia catalana.

Amb la informació existent, crec que es pot afirmar que existeix una escola catalana de geografia. Aquesta escola tindria com un dels seus eixos principals de vertebració l'acceptació de la unitat del territori català com un espai diferenciats de les nacions i regions veïnes, així com el dret d'organitzar aquest territori de la manera que la societat catalana cregui més convenient.

Per tot això, des de la geografia catalana s'ha reflexionat a bastament sobre la divisió/organització territorial de Catalunya, de la qual existeix una extensa i molt bona bibliografia. Per a demostrar-ho, només cal citar quatre reculls de textos.

El primer, per ordre cronològic, és el conjunt de conferències que es van realitzar el 1931 a la Casa del Vallès (Glanadell *et al.*, 1931), on van participar Francesc Glanadell (presentació de la discussió), Jaume Bofill (el sentiment comarcal), Antoni Rovira i Virgili (la comarca al llarg de la història), Ferran Valls i Taberner (l'estructuració política de les comarques), Francesc Maspons i Anglès (aspectes jurídics), Carles Pi i Sunyer (aspectes econòmics) i Pau Vila (qui va fer una proposta de comarcalls). L'impacte d'aquesta publicació en la societat catalana es pot llegir a l'"Estudi introductori" de Jesús Burgueño, a la reedició feta per la Societat Catalana de Geografia (2005).

El segon recull és l'editat per Pilar Riera (1983), on es troben els textos presentats a l'Àmbit VIIIè del Congrés de Cultura Catalana, que tenia com a títol "Ordenació del territori". En una reunió celebrada el 14 de novembre de 1976 a la Seu d'Urgell es van trobar més de 250 persones de les més diverses disciplines interessades en l'organització/divisió territorial de Catalunya. La jornada va estar organitzada en tres ponències: la primera sobre "Qüestions sobre el per a què una divisió territorial", presentada per Marçal Tarragó i Balaguer; la segona sobre "Què són i per a què les comarques", presentada per Manuel Ribas i Piera; i la tercera sobre la "Incidència dels nous fets urbans i territorials en la divisió territorial de 1936", presentada per Lluís Cantallops i Valeri. En el llibre es troben les ponències, els resums dels debats de les tres ponències, així com el debat general final i les quinze comunicacions presentades a les tres ponències.

El tercer és el llibre publicat per Enric Lluch i Oriol Nel·lo (1984) sobre el debat de la divisió territorial de Catalunya entre 1939 i 1983, amb 1.491 pàgines de textos i 78 d'introducció –1.578 pàgines de lletra petita! Tothom qui s'ha dedicat al tema de la divisió i organització territorial de Catalunya sap de l'excel·lència d'aquest aplec, així com d'altres posteriors escrits pels mateixos autors sobre aquestes qüestions (Lluch i Nel·lo, 1985 i 1986).

El quart recull va aparèixer el 1986, quan *Quaderns d'alliberament* va editar un monogràfic amb el títol "La divisió territorial de Catalunya. Reflexions i propostes per un debat". Va ser una recopilació de textos progressistes i

d'esquerres, encarregats als diferents autors per un economista, Enric Llarch, i dos geògrafs, Ramon Arribas i Jaume Oliver, just en el moment en què s'estaven discutint les Lleis d'Organització Territorial al Parlament de Catalunya (Direcció General d'Administració, 1987). Aquest recull va ser un dels darrers intents per part de les persones que reflexionaven sobre l'organització/divisió territorial administrativa de Catalunya per influir en la decisió del Parlament català presa el 1987.

I el dia 28 de gener de 2014 es va celebrar una altra jornada sobre el tema dins del *Cicle de Jornades. Governos locals: km 0. Interrogants i reptes sobre el futur del món local* que promou la Diputació de Barcelona. De moment, és la darrera reflexió sobre el tema.

Per acabar aquestes reflexions inicials, aviso que la qüestió de l'organització territorial administrativa de Catalunya és un problema irresoluble, ja que no aconseguirem mai posar d'acord a tothom sobre quins nivells administratius hi ha d'haver (recordem que a Catalunya hi ha o hi pot haver entitats municipals descentralitzades, municipis, comarques, mancomunitats, províncies, vegueries...), quines competències i funcions ha d'exercir cada nivell, quins nuclis de població han d'exercir un paper jeràrquic ni quina ha de ser aquesta jerarquia de nuclis, ni quins límits/fronteres territorials han de tenir cadascun dels diversos ens administratius.

El treball tècnic que estableixi l'àmbit òptim de prestació d'un determinat servei sempre serà motiu de discussió, ja que no hi ha tècniques neutres, objectives, asèptiques. En aquestes tècniques, com en la discussió global de l'organització territorial de l'administració pública de Catalunya, s'han de posar d'acord percepcions identitàries, interpretacions històriques i territorials, ideologies polítiques i càlculs electorals.

És obvi que mai no aconseguirem posar d'acord a tothom per trobar una organització territorial administrativa de Catalunya que agradi a tothom: és una qüestió irresoluble perquè és molt més que posar en pràctica una tècnica.

2. La geohistòria del mapa municipal de Catalunya

Els carrers i places són els elements més antics de qualsevol ciutat actual: són el canemàs que al llarg del temps ha estructurat la ciutat i ha creat la seva morfologia. Els edificis s'hi han adaptat i han anat edificant-se, transformant-se, enderrocant-se. De la mateixa manera, els *municipis* són els elements d'organització territorial més antics de qualsevol societat, ja que això que identifiquem com *municipi* no és cap altra cosa que una organització social i territorial consegüent al veïnatge i a la col·laboració quotidiana.

L'anterior president de la Societat Catalana de Geografia, el catedràtic de geografia humana Francesc Nadal, quan parla del mapa municipal de Catalunya diu que és un mapa pedestre. I, aleshores, afegeix amb sornegueria: és pedestre perquè els límits actuals del mapa municipal de Catalunya són el

resultat de quan la gent anava a peu. Recordem que el *Diccionari de la Llengua Catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (<http://dlc.iec.cat>, consulta de 1/04/2014) dóna dues accepcions per a pedestre: que va o es fa a peu i que és vulgar, no elevat.

Jesús Burgueño i Ferran Lasso de la Vega (2002) justifiquen en el seu magnífic llibre que el mapa actual dels municipis de Catalunya té la seva base jurídica i territorial en la instauració de l'Estat liberal a Espanya durant la primera meitat del segle XIX. El fil del llibre és mostrar com la legislació de l'Estat espanyol des de la Constitució de 1812 ha tingut com objectiu principal racionalitzar els límits territorials dels municipis espanyols per tal d'eliminar problemes de la poca grandària territorial i poblacional de gran part dels municipis espanyols –i catalans–, així com problemes de disfuncions, un dels quals, els enclavaments. Aquesta racionalització del mapa municipal espanyol –i català– té dos efectes secundaris derivats de la Llei de 8 de gener de 1845 i del règim local de la dictadura franquista: el primer és la voluntat de reduir la xifra de municipis afavorint les fusions, absorcions i agregacions i evitant les segregacions i la creació de nous municipis; el segon és l'intervencionisme de l'Estat en la vida municipal mitjançant el control dels pressupostos i de la gestió de les funcions que han d'exercir.

Frederic Culí (1890-1960), en un llibre publicat el 1919, presenta una història romàntica dels municipis europeus que aplica al cas català per tal d'explicar perquè haurien de servir els municipis. Segons aquest autor, els municipis són hereus de centenars d'anys d'història i que, tal com escriuen Burgueño i Lasso de la Vega, des del segle XIX, l'Estat ha intentat organitzar-los per tal de poder-los gestionar –teòricament– amb la millor eficàcia i eficiència possible, així com amb el menor cost econòmic. En el capítol IV, Culí (1919, pàgs. 39-73) explica les funcions del municipi modern, des d'una perspectiva descentralitzadora i molt autònoma, cosa que l'allunya de la legislació local conservadora espanyola. Aquesta legislació ha suposat que des d'inicis del segle XIX hi ha hagut un procés de reducció dels municipis existents a Catalunya: uns 2.000 municipis a principis del segle XIX, 1.086 el 1857 (segons les xifres de Burgueño i Lasso de la Vega) i 947 el 2014 (segons les dades del web de la Generalitat de Catalunya <http://www.municat.gencat.cat>, consulta 1/04/2014).

En els mapes que apareixen en el llibre, ja citat, de Burgueño i Lasso de la Vega, es pot veure com els més de mil municipis desapareguts en els darrers dos-cents anys corresponen a entitats amb molt poca població de les àrees de muntanya i més profundament rurals de Catalunya. Així, malgrat l'aparició d'uns quants municipis nous (13 entre 1983 i 2010), el procés polític i administratiu a llarg termini té com fil conductor la voluntat de reduir la xifra de municipis a Catalunya. El mapa municipal actual de Catalunya és el resultat d'aplicar les diferents reformes legislatives espanyoles a l'administració local durant el segle XIX i XX. És un mapa amb origen de quan la gent

anava a peu i amb la darrera reforma dels anys 1960-70 de quan la Catalunya rural començava a estar motoritzada. Però la pregunta que hom es fa és si el mapa municipal actual és un mapa adequat per a un món global i globalitzat com l'actual. I això és així perquè es considera que el mapa actual té molts municipis –947– i molts d'ells amb poca població: 643 municipis tenen menys de 2.500 habitants, dels quals 483 en tenen menys de 1.000, dels quals 327 en tenen menys de 500 (segons les dades del web de la Generalitat de Catalunya <http://www.municat.gencat.cat>, consulta 1/04/2014).

3. Per què no agrada al neoliberalisme el mapa municipal actual?

Malgrat que s'ha dit a l'inici d'aquest text que una de les restriccions era que s'havia d'obviar la legislació vigent, em permeto defugir-la en aquest apartat. La *Ley 27/2013, de 27 de diciembre, de racionalización y sostenibilidad de la Administración Local* (LRSAL) és la resposta a la pregunta inicial d'aquest segon apartat. Al neoliberalisme no li agrada el mapa municipal actual (siguin els límits territorials, siguin les funcions i activitats que realitzen) per raons ideològiques: creuen que l'Estat és més car i ineficient que la gestió privada. En el preàmbul de la LRSAL està escrit que un dels objectius bàsics d'aquesta és “favorecer la iniciativa económica privada evitando intervenciones administrativas desproporcionadas” (BOE, 30/12/2013, núm. 312, p. 106430); així mateix, “para favorecer la iniciativa económica privada, evitando intervenciones administrativas desproporcionadas, se limita el uso de autorizaciones administrativas para iniciar una actividad económica a casos en los que su necesidad y proporcionalidad queden claramente justificadas” (BOE, 30/12/2013, núm. 312, p. 106433).

La revista *El Jueves* no és pas allò que es pugui considerar una revista científica ni *seriosa*: més aviat és sectària, partidista, d'humor groller i sovint poc matisat (per això la compro i llegeixo cada setmana des de fa uns vint-i-cinc anys). I no és un document políticament correcte per a una sessió com la que es va realitzar el 28/01/2014 a la seu de l'IEC. Suposo que si hagués portat diaris *seriosos* i *gens sectaris* com per exemple *ABC*, *Ara*, *El Mundo*, *El País*, *El Periódico*, *El Punt-Avui*, *La Razón* o *La Vanguardia* hauria mostrat més correcció i la meua presentació oral i el meu text escrit serien més raonables. Però no: crec que la figura 1 mostra de manera explícita l'objectiu de la LRSAL i jo no ho sabia fer millor.

Figura 1. La reforma de l'administració local espanyola segons *El Jueves*, núm. 1.900, 23-29/10/2013

D'acord, allà on el text de *El Jueves* diu “*comunidades autónomas*” hauria de dir “*diputacions*”. Però del que es tracta és que la LRSAL és centralitzadora, intervencionista i privatitzadora de la feina i funcions dels municipis, especialment de tot allò que té relació amb l'estat del benestar a escala local. Si als neoliberals (i a la LRSAL) hi ha un concepte que els hi és oposat ideològicament, aquest és el del principi de subsidiarietat. Si per tal principi entenem que cal solucionar els problemes en el nivell administratiu més proper a la ciuta-

danía i, sobretot, amb la participació activa d'aquesta, la LRSAL va en direcció oposada, ja que "mediante la coordinación por las Diputaciones de determinados servicios mínimos en los municipios con población inferior a 20.000 habitantes" (BOE, 30/12/2013, núm. 312 pàg. 106432) aquests municipis només podran gestionar el que els deixi la Diputació corresponent. Cal recordar que a Catalunya, dels 946 municipis existents, n'hi ha 883 que tenen menys de 20.000 habitants. El principi de subsidiarietat està relacionat amb la solidaritat i la col·laboració, lluny de la competència i la competitivitat neoliberals.

Figura 2. Editorial de *La Vall de Verç*, núm. 380, gener de 2014

EDITORIAL

C/ Ateneu, 1-3 · Tel. 93 322 97 54
08960 · Sant Just Desvern

Email: redaccio@lavallovere.cat
http://www.lavallovere.cat
Secció de l'Ateneu
Membre de l'ACPC

Amb el suport de:

Consell de Redacció: Clem Aguilar, Sebastià Elias, Nària García, Francesc Garrat, Gina Jossé i Teresa Revetzer.

Col·laboradors: Arnan Amadó, Miquel Blanc, El Redactor de la Perxa, Centre d'Estudis Santjustencs, Pere Font Grau, Pere Olivé, Lluís Rumbos, Pilar Scopia, Tènia, Almas, Justícia i Pau, Florencia Mayné (veb).

Secretaria de Redacció i fotomuntatge: Teresa Revetzer.

Correcció: Servei Local de Català

Impressió: Anagráf

Horari de secretaria:
Dinsarri i dijous d'11 a 13h del matí.

La recepció d'originals es fa sempre el dia 15 del mes anterior a la publicació de cada número. Els articles han de ser signats per l'autor o amb pseudònim. En aquest últim cas la redacció haurà de ser informada de la seva autoria.

La Taula de Redacció no comparteix necessàriament el criteri dels articles que vagin signats.

Foto: portada: foto de fitnes a La Boxaigua
Autor: Sebastià Elias
Contraportada: Iñaki Resceva

NO a la Reforma Local

La Reforma de l'Administració Local consisteix en: una nova onada de centralització pensada i executada pel partit del govern espanyol, el PP. El ministre d'Hisenda i Administració Pública, Crisòfol Montoro, portava un parell d'anys dissenyant una llei que ja serà de plena aplicació a partir del 2014. Un cop més, la majoria absoluta del PP escombra l'autonomia de les administracions inferiors passant per sobre dels estatuts d'autonomia i de l'Autonomia Local.

La pregunta és: quin efecte tindrà aquesta llei sobre Sant Just? La resposta és clara i catalana: per aquells municipis de menys de 20.000 habitants, dins els quals es troba el nostre municipi, significarà una catàstrofe.

Sant Just passa només a tenir competències en els serveis que li atorga la llei: clavegueram, enllumenat, recollida de residus, cementiri, pavimentació de la via pública, biblioteca i mercat municipal. La resta de competències adquirides per Sant Just, però també per altres municipis petits, són "racionaltzades". Què vol dir això? Que la responsabilitat del servei passa a ser de la Diputació. Parlem de competències com la prestació de serveis socials, educació, promoció econòmica, vivenda de protecció oficial, instal·lacions esportives o transport públic. En el cas que la Diputació consideri necessari, aquests serveis podran privatitzar-se o, en casos extrems, eliminar-se.

A vegades és recurrent parlar de la duplicació de serveis que ofereixen tantes administracions: municipis, consells comarcals, diputacions, comunitats autònomes i estat. La missió és atacar l'administració petita, que d'altra banda és la més propera al ciutadà, aquella que se li pot posar carn i ulla quan es parla d'ella. Convé recordar també que els 8.118 ajuntaments tenen un 4% del total del deute de l'Administració Pública Espanyola, uns 40.000 milions d'€. D'aquests, el 60% pertany a la Villa de Madrid. De veritat cal retallar als municipis de menys de 20.000 habitants? Santjustencs, jutgeu vosaltres mateixos!

AQUEST POBLE NO ES VEN
contra la reforma local
www.este pueblo no se vende.es

HERRI HAN EZ DA SALTZEN
Bertako erreformaren aurka
www.este pueblo no se vende.es

ESTE POBO NON SE VENDE
contra a reforma local
www.este pueblo no se vende.es

ESTE PUEBLO NO SE VENDE
contra la reforma local
www.este pueblo no se vende.es

Des del món local municipal de Catalunya han sortit múltiples veus contra la LRSAL. Un exemple pot ser l'editorial de *La Vall de Verç*, revista de l'Ateneu

de Sant Just Desvern (figura 2), on s'escriu de manera més acurada el que apareix en el dibuix de *El Jueves*: la defensa del principi de subsidiarietat i de la feina ben feta de la majoria dels municipis de menys de 20.000 habitants són l'argument del text.

El mapa municipal actual no agrada al neoliberalisme perquè les empreses privades no poden obtenir tants beneficis econòmics com voldrien. Al neoliberalisme no li preocupen els límits territorials dels 946 municipis de Catalunya sinó que li interessin les competències i els recursos de què disposen per tal de fer negoci individual.

4. Les solucions tècniques (presumptament) socialdemòcrates

Mentre l'economia, la societat i la política canvien i evolucionen d'una manera més o menys ràpida, no succeeix de la mateixa manera amb la pràctica administrativa. L'obsolescència de les estructures administratives és un fenomen habitual que ocorre amb el pas del temps. A més, cal tenir present les dificultats, sobretot polítiques, que suposa qualsevol reforma territorial, política i competencial de l'administració.

Hi ha diverses raons que en el pensament eurooccidental –presumptament– socialdemòcrata i reformista dels anys 1960-1980 serveixen per a justificar la modificació de l'administració local en la recerca d'una major eficàcia. Entre les raons que podem considerar més geogràfiques, es poden citar els nous problemes causats pel desenvolupament de la urbanització del territori i per la formació de noves àrees funcionals, les noves necessitats dels serveis públics i la tecnologia per accedir-hi, els canvis culturals i socials que fa que s'hagin de reformar els mètodes per encoratjar la participació en les decisions polítiques, etc. Tots aquests canvis, així com molts altres, fan que s'hagi d'ajustar territorialment l'accés de la població als serveis que ofereixen les administracions públiques. És per això que s'han fet tantes reformes administratives a l'Europa occidental des de la Segona Guerra Mundial.

En la segona meitat del segle XX, en nombrosos estats europeus es van realitzar processos de racionalització del mapa d'administració local si per tal idea de racionalització s'entén una reducció espectacular dels municipis. Pel cas de Suècia, que al voltant de 1860 tenia uns 2.500 municipis i 21 comtats, amb la reforma dels anys 1940-50 es va reduir a poc més de 1.000 municipis i amb la reforma d'inicis dels anys 1970, el nombre de municipis va quedar en 286; pel cas de Dinamarca es passa de les 24 províncies i 1.392 municipis de 1945 als 14 comtats i 275 municipis de 1970; i pel cas de Bèlgica, entre 1975 i 1977 es passa de 2.359 a 596 municipis; en el 2010, dins del marc del que s'anomena crisi econòmica (que no deixa de ser un element bàsic i estructural del capitalisme) com justificació, a Grècia es va passar de 1.034 a 355 municipis.

Les raons que s'han acostumat a utilitzar per qüestionar negativament l'existència d'un nombre elevat de municipis són les següents: 1) La majoria

dels municipis amb poca població tenen una escassa capacitat econòmica i de gestió per a l'acompliment de la prestació dels serveis mínims. 2) La prestació de serveis és, majoritàriament, d'escassa qualitat i eficàcia en els municipis amb poca població. 3) Hi ha una certa impossibilitat de transferir i delegar serveis estatals i autonòmics a molts d'aquests municipis amb poca població, cosa que impedeix una adequada descentralització administrativa. 4) En haver molts municipis, acostuma a haver una gran ineficàcia i dispersió de les inversions públiques.

A Catalunya no hi ha hagut una reforma del mapa municipal com les citades anteriorment. Sí que hi ha hagut, però, alguna proposta d'aquesta mena. La primera i única que va tenir una important difusió va ser la presentada per Lluís Casassas i Joaquim Clusa el 1981. Per justificar la proposta, aquests dos autors elaboren un treball amb el següent esquema:

1. L'estudi de la història de l'organització administrativa de Catalunya

2. Anàlisi dels condicionants per a fer una proposta d'organització administrativa de Catalunya a partir de

- la situació de l'administració local catalana a finals de la dècada de 1970
- les funcions que s'han d'oferir des de l'administració pública
- l'estructura territorial de Catalunya

3. La proposta

Casassas i Clusa van mostrar que la Catalunya de principis de la dècada de 1980 era un territori heterogeni on no hi havia una jerarquia territorial clara, a excepció de Barcelona en el nivell superior. A Catalunya es podien trobar, segons Casassas i Clusa (1981, p. 155), les estructures territorials següents:

– *sistemes urbans clars*, unitats on era determinant l'existència d'una ciutat de més de deu mil habitants i que tenien unes relacions diàries de residència-treball significatives;

– àmbits sense centres clars, unitats en les quals no apareixia un centre aglutinant, però on la seva cohesió venia donada per motius històrics o psicològics;

– *territoris d'estructura comarcal*, que eren les entitats on hi havia un nucli que era la capital, i on la resta de nuclis mantenien amb aquesta capital una relació feble però directa, i anterior a qualsevol altre tipus de relació amb nuclis de fora de l'àmbit comarcal;

– *subsistemes metropolitans*, que eren les unitats incloses dins els sistemes metropolitans i que mantenien relacions de residència-treball i de serveis amb les respectives capitals.

Què proposaven Casassas i Clusa? Amb un territori estructuralment heterogeni, hauria d'haver una estructura administrativa que s'hi adaptés de manera eficient i eficaç. Així que Catalunya hauria de tenir dos nivells administratius: les regions (en proposaven cinc, centrades en les ciutats de Barcelona, Girona, Lleida, Manresa i Reus-Tarragona) com àmbit de descentralització del govern autonòmic i les municipals, com únic àmbit d'administració local.

Casassas i Clusa consideraven les municipals com unes unitats territorials definides per tenir un conjunt de nuclis de població entre els quals es produïen relacions humanes quotidianes, proposant-les com l'únic esglaó de govern local autònom a Catalunya, que haurien de tenir totes les competències d'administració local i que eren el resultat d'una anàlisi acurada del territori de Catalunya. Els criteris de delimitació de les municipals eren els següents: existència d'un àmbit territorial significatiu de relacions quotidianes, distàncies que no superessin els sis quilòmetres entre els nuclis de població compactes i uns mínims de població de deu mil habitants sempre que fos possible.

Des de l'aparició d'aquest treball de Casassas i Clusa el 1981, tota reflexió que s'hagi fet a Catalunya sobre l'organització territorial el cita, ja sigui per mostrar-hi el seu desacord, ja sigui per mostrar les seves virtuts.

De fet, el treball de Casassas i Clusa venia a demostrar l'existència d'un centenar –més o menys– d'unitats territorials que han aparegut en diversos treballs sobre l'organització territorial de Catalunya, que s'allunyen dels més de 900 municipis o de la quarantena de comarques.

Aquest centenar d'unitats territorials són els resultats de l'enquesta que va fer la Ponència de 1931, amb Pau Vila i Josep Iglésies formalment al capdavant. El mètode de recerca per trobar quines eren les comarques de Catalunya es fonamentà en la tramesa, el mes de novembre de 1931, d'un qüestionari a tots els ajuntaments de Catalunya en què es preguntava: a) A quina comarca pensau que pertany el vostre poble? b) A quin indret aneu principalment a mercat? c) Aneu també en algun altre mercat? La primera pregunta va donar com a resposta 118 comarques de diferents mides territorials i poblacionals; en qualsevol cas, era la *percepció* que tenien del territori català les persones que van respondre el qüestionari. Pel que fa a la segona pregunta, el resultat va ser de 87 mercats de diferent importància, categoria i àmbit d'influència.

Joan Soler i Riber (1975) parla de 131 nuclis rodals pel conjunt de Catalunya. Pilar Riera, amb els seus treballs de 1987 i 1989, estudia la jerarquia urbana de Catalunya, així com els àmbits d'influència de cadascun dels nuclis urbans. Estableix un sistema urbà de sis nivells: capital metropolitana, capital regional, capital de comarca, capital de rodalia, pobles grans i pobles petits. Si es deixen de banda els dos nivells de menor escala (pobles grans i petits), els altres quatre nivells jeràrquicament superiors inclouen a 108 nuclis de població. En un treball iniciat el desembre de 1991, finalitzat el 1994 i que els principals resultats van ser publicats el 2009, dirigit per Lluís Casassas i Simó i després de la seva mort per Jordi Casassas i Ymbert, es suggereixen 108 “comarques”/“municipals” a més de Barcelona. El mateix any 1994, el Pla Territorial General de Catalunya proposava 108 àrees urbanes i 288 àrees bàsiques de planificació. En un article que recull més de 20 anys de recerca sobre les àrees urbanes de Catalunya, Margarida Castañer, Obdúlia Gutiérrez i Joan Vicente (2009) donen una xifra que varia entre 62 i 121 àrees de cohesió a partir de la mobilitat residència-treball per a Catalunya l'any 2001 segons

els diversos mètodes estadístics per comptar aquestes àrees. Per acabar, les unitats de paisatge elaborades pels diferents catàlegs de paisatge de les set regions de Catalunya i que es poden consultar al web de l'Observatori del Paisatge [<http://www.catpaisatge.net>, consulta de 1/04/2014], apareixen, provisionalment, 135 unitats.

Aquest centenar llarg d'unitats variables de forma i contingut que apareixen en diversos estudis geogràfics i territorials a Catalunya durant el segle XX i inicis del XXI, sembla que siguin les unitats territorials de la vida quotidiana, amb uns límits flexibles i canviants, que fa la impressió que els habitants de Catalunya les utilitzem en els nostres quefers però que no les percebem amb un nom (un topònim) ni amb un sentit de pertinença. Possiblement, aquesta és la raó per la qual Torsten Hägerstrand (1916-2004), geògraf suec que va ser un dels responsables de la reforma de l'administració local comentada a l'inici d'aquest apartat, considerava, quan ja havien passat uns quants anys, que possiblement l'error més important a l'hora de fer la reforma del mapa municipal havia estat crear uns ens territorials amb els quals la població no s'identificava (Díaz, 1994).

5. Reflexions finals

Em disculparan una referència personal lligada amb la meua docència a la Universitat Autònoma de Barcelona. Des de ja fa uns anys, faig fer una pràctica a l'alumnat que consisteix a dibuixar, per grups, un mapa de Catalunya amb allò que considerin bàsic per a explicar què és Catalunya a un/a alumne/a Erasmus. La Catalunya que presenten és la folklòrica i turística (castellers, el caganer, el pa amb tomàquet, el romànic, el camp del Futbol Club Barcelona, les platges, el Museu Dalí, el Modernisme...) i no pas la dels polígons industrials, la dels barris on viuen el prop de milió i mig d'immigrants estrangers que han arribat entre 1995-2010 o les més de 600.000 persones aturades. Perquè presenten la "història" tradicional de Catalunya, el que surt gairebé sempre en els seus esquemes gràfics és la referència a les quatre províncies catalanes, ja sigui perquè en dibuixen els límits, ja sigui perquè inclouen les quatre capitals provincials com úniques ciutats en el mapa... però no pas les comarques.

Insisteixo en aquest fet: si després que l'alumnat que tinc a la Universitat ha estat escolaritzat tota la seva vida amb la docència derivada dels més de trenta anys de govern autonòmic no han interioritzat les comarques i no les representen en un mapa on han d'explicar als Erasmus estrangers què és Catalunya, com pot tenir el comú de la població catalana interioritzada, percebuda, sentida aquestes 100-130 unitats *sense límits* i *sense nom* que s'han identificat al final de l'apartat 4 d'aquest text?

Les –presumptes– reformes socialdemòcrates europees del mapa d'administració local han suposat, entre altres coses:

- la pèrdua d'identitat i d'empatia amb el nou ens administratiu: no és el *nostre*, no ens sentim d'aquest *nou ens* i, a més, ves a saber d'on surt el nou nom que li han posat;

- la reducció dels càrrecs electes i l'increment dels partits polítics en les eleccions locals, cosa que significa l'*allunyament* dels representants respecte a la concitadania;

- l'especialització i professionalització del funcionariat local;

- una gestió més eficient, eficaç i barata de determinats serveis i equipaments públics.

Així les coses, quina és la mida de superfície i població que ha de tenir un municipi per què sigui més eficient i eficaç? S'han de deixar de banda els sentiments de pertinença per tal d'abaratir costos econòmics? No tinc pas la solució. I no la tinc perquè a hores d'ara no sé què m'*agrada* més: si un mapa municipal com l'actual amb totes les possibles disfuncionalitats i ineficiències i, disculpin la broma, amb la creació de tants nous municipis com la gent vulgui per a sentir-se millor (dels 947 actuals als 2.000 que hi havia ara fa 200 anys), o bé un mapa municipal –presumptament– millor amb municipis grans (les 100-130 unitats que apareixen reiteradament) on tot sigui funcional, eficient i eficaç però llunyà.

M'és igual el dibuix del mapa municipal. El que em preocupa és la gestió política que hi ha al darrere: sense una opció política no hi ha cap tècnica que valgui. Hem de decidir què volem fer amb els nostres municipis. I aquest "volem fer" està relacionat amb la periodització de les actuacions polítiques: hem de treballar en cicles electorals municipals de quatre anys? I per què no pensem a més llarg termini? Perquè si triem la primera opció temporal, aleshores els municipis hauran de competir entre ells per veure qui es queda les engrunes. Si triem la segona opció, podem col·laborar i compartir perquè tothom pugui viure millor. És en el pensament federalista (Francesc Pi i Margall, Valentí Almirall [Nadal, 1987, p. 55-91]) o anarquista (Felipe Aláiz, 1945-47; Colin Ward, 1973) on es defensa la confederació de petites unitats territorials –els *municipis*– com element bàsic d'organització territorial. Però no oblidem que això és considerat passat de moda i poc adequat en un món globalitzat i que va contra el sistema capitalista.

Bibliografia citada

- ALÁIZ, Felipe (1945-47). *Hacia una federación de autonomías ibéricas*. Móstoles/Madrid: Ediciones Madre Tierra/Asociación Cultural Anselmo Lorenzo de Alicante, 1993.
- BURGUENO, Jesús; Ferran LASSO DE LA VEGA (2002). *Història del mapa municipal de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Governació i Relacions Institucionals, Direcció General d'Administració Local.
- CASTANER, Margarida; Obdúlia GUTIÉRREZ; Joan VICENTE (2009). "Movilitat laboral, àrees de cohesió i àrees de planificació". *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, núm. 67-68, p. 61-86.
- CULI, Frederic (1919). *El municipi modern*. Barcelona: Editorial Catalana.
- DÍAZ, María Ángeles (1994). "Sociedad, tecnología y naturaleza. Una entrevista con el profesor Torsten Hägerstrand". *Estudios Geográficos*, vol. 55, núm. 214, p. 5-31.
- DIRECCIÓ GENERAL D'ADMINISTRACIÓ (1987). *La nova organització territorial de Catalunya: text de les lleis i comentaris*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- GLANADELL, Francesc *et al.* (1931). *El problema comarcal de Catalunya*. Barcelona: Casa del Vallès (Biblioteca d'Estudis Comarcals, 2) [reedició el 2005 a Barcelona: Societat Catalana de Geografia amb un "Estudi introductori" de Jesús Burgueño, p. XVII-LI].
- LLUCH, Enric; Oriol NEL·LO [eds.] (1984). *El debat de la divisió territorial de Catalunya (1939-1983). Edició d'estudis, propostes i documents*. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- (1985). "Codicil sobre el debat de la divisió territorial de Catalunya (1984-1985)". *Arrel* [Diputació de Barcelona], núm. 11, p. 25-35.
- (1986). "Bibliografia sobre l'organització territorial de l'administració pública a Catalunya (1984-1986)". *Quaderns d'alliberament*, núm. 12, monogràfic dedicat a "La divisió territorial de Catalunya. Reflexions i propostes per un debat", p. 67-89.
- NADAL, Francesc (1987). *Burgueses, buròcrates y territorio. La política territorial en la España del siglo XIX*. Madrid: Instituto de Estudios de Administración Local.
- Quaderns d'alliberament* (1986). "La divisió territorial de Catalunya. Reflexions i propostes per un debat", núm. 12.
- RIERA, Pilar [ed.] (1983). *La nova divisió territorial de Catalunya*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona-Departament de Geografia.
- (1987). "La xarxa urbana de Catalunya a partir d'una anàlisi funcional". *Arrel* [Diputació de Barcelona], núm. 18, p. 142-151.
- (1989). "Les àrees funcionals a Catalunya". *Banca Catalana. Revista econòmica*, núm. 88, p. 19-42.
- SOLER i RIBER, Joan (1975), "Estructures mercantils bàsiques als Països Catalans", *Miscel·lània Pau Vila*. Granoller: Montblanc-Martín, p. 401-412 (reproduït a LLUCH i NEL·LO [1984], p. 139 amb un mapa que no hi és a l'original).
- WARD, Colin (1973). *Anarquía en acción. La práctica de la libertad*. Madrid: Enclave de libros, 2013.

Enric Mendizàbal i Joaquim Ferret
Foto: Òscar Ferrer

Joaquim Ferret i Jacas*Departament de Dret Públic i C.H.**Universitat Autònoma de Barcelona**Joaquim.Ferret@uab.cat*

1. Introducció

La magnífica exposició del meu col·lega, també de la Universitat Autònoma, Mendizábal, ens ha posat en relleu que aquest és un vell problema. Realment, el de la determinació del mapa municipal, és un problema tradicional, que no té –com ell molt bé ha dit– solució. És un vell problema tractat des de fa molts anys en estudis seriosos. S'ha de tenir en compte que els països del sud d'Europa sempre s'han caracteritzat per un minifundisme municipal. Això és veritat a França, Itàlia, Espanya, mentre que als països europeus del nord, com Suècia, s'ha fet una cirurgia forta.

I pensin vostès que quan, al 1987, es fan les lleis municipals catalanes –el conjunt de quatre lleis de règim local catalanes–, hi ha una norma que permet una modificació de termes municipals més simplificada quant a procediment, per afavorir les fusions; i es produeix de seguida un congrés en defensa del petit municipi fet per l'Associació Catalana de Municipis, que era l'associació municipalista més favorable al partit polític del Govern que havia impulsat les lleis. La por a perdre la identitat municipal, fins i tot en el cas dels municipis petits, ha fet que la tendència en els últims temps hagi sigut l'augment del nombre de municipis. No s'han fusionat, pràcticament, municipis; si alguna cosa hi ha hagut, ha sigut creació de nous municipis.

Això, realment porta a la necessitat d'un ens de cooperació: digui's diputació, vegueria, comarca, o de més d'un. És imprescindible en una Espanya amb vuit mil municipis, en una Catalunya amb nou-cents municipis, que hi hagi un ens de cooperació, perquè no són viables sense aquesta realitat. Però això ja aniria en una altra ponència sobre àrees metropolitanes, vegueries i altres ponències en aquesta jornada.

Potser la defensa aferrissada de la identitat municipal ve de la idea del caràcter natural del municipi. Això procedeix del segle XIX i de les reformes locals de mitjans del segle XX. Es pensa que el municipi és preexistent a l'Estat, que és una realitat social natural. El paroxisme de la naturalitat dels municipis porten al franquisme a defensar que *los cauces naturales de representación* siguin la família, el municipi i el sindicat. Però en realitat, què és un municipi? És un municipi allò que la llei diu que és un municipi. L'article 310 de la Constitució de Cadis establia: "Se pondrà Ayuntamiento en los pueblos que no lo tengan y en que convenga que lo haya...". Per tant, municipi és allò que la llei diu que és un municipi. I el criteri per determinar quan convé que es creï un municipi es complica. Quan un municipi té unes muralles, està molt clar: és

el recinte emmurallat que hi ha allà dins. El castell dels senyors està en un altre lloc i a la muralla és on hi ha la burgesia local. Però quan cauen les muralles, la cosa es fa més difícil, i sobretot quan tornen a caure les segones muralles. Amb el transport, amb les telecomunicacions passem a grans àrees, a territoris integrats on, realment, aquesta diferenciació de municipi existeix poc. Un senyor porta els seus fills al col·legi d'algun lloc, té l'oficina en un altre municipi, té la residència en un altre i va a jugar al golf, al tennis o al pàdel en un altre municipi. Això és cada vegada més freqüent i, realment, és la segona caiguda de les muralles municipals.

Però, malgrat això, malgrat tots aquests problemes, hi ha hagut una constant, fins ara, que la crisi econòmica ha fet canviar. Era la del fet que el municipi tenia una capacitat general. El municipi tenia capacitat per fer-ho tot; no competències, no potestats, però sí capacitat, sí possibilitat com ens exponencial d'una comunitat política. El municipi estava obert a realitzar qualsevol activitat. Evidentment, això ve potenciat amb l'autonomia local, consagrada a la Constitució i amb l'establiment de la democràcia. Tant és així que el municipi es converteix, progressivament, en una còpia del model estatal: el joc majoria-oposició, el joc Govern-Parlament en el ple. Per tant, es copia el model Estat –també copiat per les comunitats autònomes– a nivell local. I es parla de Governos locals, en parla el *Libro Blanco* de l'època del ministre Sevilla, en parlen els projectes de la Generalitat de Catalunya. Ja no es vol una administració municipal, es vol un autèntic Govern. Evidentment no té potestat sobirana lligada a la Constitució, evidentment no té potestats legislatives que sí que tenen les comunitats autònomes; té unes potestats merament administratives, però que són expressió d'una voluntat de ser Govern.

2. La capacitat jurídica dels municipis

La Llei de bases de règim local, article 25.1, en la seva redacció primitiva deia: “El municipio, para la gestión de sus intereses y en el ámbito de sus competencias, puede promover toda clase de actividades y prestar cuantos servicios contribuyan a satisfacer las necesidades y aspiraciones de la comunidad vecinal”. Per tant, consagrava l'apertura general. El municipi ho pot fer tot. Necessita diners per a fer-ho, necessita imaginació i capacitat per a fer-ho, però està obert a tot. Aquesta era, realment, la voluntat que estava predominant políticament i socialment respecte al municipi. I fins i tot, la discussió política i tècnica i jurídica era sobre com blindar les competències municipals. Es deia: el legislador general, el regidor de bases, és molt generós amb l'autonomia municipal, però després ja ve el regidor sectorial quan regula l'urbanisme, l'educació, serveis socials, etc. i restringeix.

La qüestió era com aconseguir que allò que la Llei de Bases ha donat o la llei general municipal ha donat, no ho treguin les lleis sectorials. I es buscaven diversos sistemes. Des de la Federación Española de Municipios y Provincias

es proposava una solució inconstitucional: fer la regulació general per llei orgànica perquè no pogués ser modificada per les lleis ordinàries. El que passa és que a la nostra Constitució, les lleis orgàniques estan reservades a determinades matèries, entre les quals no hi ha les competències municipals. En conseqüència no era viable.

També es va defensar el blindatge de les competències municipals amb una regulació detallada de les competències a la legislació bàsica. Això, per a mi, és impossible. Ja hem vist que el blindatge de les competències de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya –amb detallada descripció de matèries i submatèries– no ha tingut èxit. I aquesta tècnica era possible en un ens com és la comunitat autònoma, que té potestats legislatives. Però si hem d'agafar les potestats administratives que cada llei dóna i repartir-les detalladament hauríem de posar tot l'ordenament jurídic dins de la Llei de bases de règim local, la qual cosa és impossible. La Llei de bases de règim local tindria vuitanta mil articles i es produiria un fenomen de petrificació.

També s'ha postulat la regulació de les competències municipals a l'Estatut d'Autonomia. El lloc d'aquesta norma en la jerarquia normativa seria una garantia. Alguna cosa s'ha fet en l'Estatut vigent, encara que el reenviament a la legislació sectorial debilita la garantia. Però, a més a més, com vostès saben, el Tribunal Constitucional ja ha dit que on hi ha competències bàsiques de l'Estat, el que diu l'Estatut d'Autonomia de Catalunya no és inconstitucional –perquè té un valor descriptiu, orientatiu– però que les lleis estatals, en qualsevol cas, poden fer el que vulguin, digui el que digui l'Estatut autonòmic de Catalunya. Per tant, aquest possible blindatge també ha fracassat.

Estem, per tant, amb uns intents reiterats –des del punt de vista doctrinal i, fins i tot, des d'un punt de vista politicolegislatiu– de blindar les competències locals, d'aquesta apertura general de competències dels municipis, fer-la més sòlida, fer-la més inatacable pel legislador sectorial. Però ara ens trobem en un moment d'un gir copernicà: el vell problema es troba amb una nova situació. Perquè aquella voluntat gairebé general que els municipis poguessin fer més coses l'ha canviada la situació de crisi econòmica, amb la conseqüència de buscar l'afebliment de tot el sector públic. En conseqüència, això ho ha canviat tot. Actualment hem passat al *santo horror al déficit* i l'important no és consolidar, blindar les competències locals; al revés: és procurar que els municipis facin poques coses, perquè si fan poques coses gasten menys.

3. La limitació de l'esfera dels interessos locals

Mirin vostès que, actualment, ens trobem amb una nova redacció de l'article 25 de la Llei de bases de règim local, feta per la Llei 27/2013 *de racionalización y sostenibilidad de la Administración local*, en què els municipis segueixen podent fer les “actividades y servicios”, però “en los términos previstos en este

artículo”. I la mateixa Llei 27/2013 dona la següent redacció a l'article 7.4 de la llei de bases:

“Las Entidades Locales solo podrán ejercer competencias distintas de las propias –y de las de delegación– cuando no se ponga en riesgo la sostenibilidad financiera del conjunto de la Hacienda municipal, de acuerdo con los requerimientos de la legislación de estabilidad presupuestaria y sostenibilidad financiera, y no se incurra en un supuesto de ejecución simultánea del mismo servicio público con otras Administraciones públicas”.

Per tant, actualment, no s'intenta tant blindar les competències locals, sinó delimitar quines són i, en qualsevol cas, evitar que això porti al dèficit o evitar que s'exerceixin competències locals quan hi ha una altra administració de caràcter superior que les exerceixi. I també, el nou article 26.2 de la Llei de bases de règim local ens parla de la intervenció, en el cas dels municipis de menys de vint mil habitants, de la Diputació Provincial. En certa forma, podríem dir que ens trobem en un retrocés al segle XIX, quan les diputacions havien sigut superiors jeràrquics dels municipis. Evidentment, no és jerarquia en el sentit tècnic o jurídic, estic fent una simplificació, diguem-ne política, de la situació; però realment ens trobem, com dic, en una voluntat centralitzadora que va dels municipis a les diputacions, de les diputacions a les comunitats autònomes, de les comunitats autònomes, en últim extrem, a l'Estat. És tot un procés centralitzador.

En aquest context també la reforma de l'article 13 –feta també per aquesta Llei de racionalització i sostenibilitat– posa més dificultats perquè es puguin crear nous municipis i, d'altra part, intenta afavorir amb mesures econòmiques la seva fusió. Realment, aquest és un element que jugarà o jugaria en favor de la determinació d'un nou mapa municipal i d'un mapa municipal amb un menor número de municipis. Però també –encara que no ens havíem posat d'acord– segueixo coincidint amb la intervenció anterior que el gran problema no és més o menys municipis. Quan hi havia la voluntat de consolidar les competències municipals, de blindar-les i, potser, augmentar-les, no es posava massa en qüestió qui hi hagués tants municipis. Ara el que es vol és al revés, disminuir això, que siguin molts municipis o pocs no hi fa gaire cosa. Certament, com menys municipis hi hagi, menys despesa, perquè sempre, l'existència d'un municipi, alguna despesa comporta; però no és realment el que és significatiu: el que és significatiu és que facin menys coses, que es centralitzi més i, per tant, teòricament, sigui més barat, amb menys despesa, amb la nova regulació de les competències locals.

Per a un jurista, el problema sempre és en primer lloc determinar si la llei té problemes de constitucionalitat. I evidentment en té; però jo no els vull pas avorrir amb els problemes de constitucionalitat de la llei. Evidentment està escapçant les competències de la Generalitat, està atacant l'autonomia local, fins i tot hi ha qui diu que afecta la lliure competència en tant que empreses públiques i privades estan sotmeses a les mateixes normes. Bé, totes aquestes coses són interessants i, realment, per a un recurs davant del Tribunal Consti-

tucional són arguments que s'hauran d'utilitzar, i jo puc compartir-los. Reconec –i ho dic sincerament– que no em simpatitza la nova regulació feta per aquesta llei, però no ens enganyem, totes aquestes coses es resoldran *ad calendas graecas*, perquè qualsevol recurs d'inconstitucionalitat contra aquesta llei trigarà quatre, cinc, sis, set anys a resoldre's i veurem en quin sentit. Per tant, ens trobem en una situació que està determinada, que això no variarà, o no variarà en el curtíssim termini.

Si això és així *quid* sobre el mapa municipal? A mi em sembla que es posa de relleu que aquest problema seguirà sense solucionar-se. Potser la sagnia de nous municipis s'evitarà. Simplement el que passarà serà que es reduirà l'activitat dels municipis existents. Es centralitzaran les diputacions, perden competències en favor de l'Estat o de les comunitats autònomes i rebaixant la importància del tema local.

Pensin vostès que això no és una cosa aïllada, no és una flor apartada del conjunt; estem en una lògica general. La Constitució ha sigut reformada d'una forma molt important quan es va canviar l'article 135, cosa que es va fer en menys d'una setmana i amb l'acord, pràcticament, de tots els partits polítics. I allà deia que les despeses, el pagament del deute, dels seus interessos, tenia "prioridad esencial". Tota la declaració de drets de la Constitució, l'article 9.2, la igualtat progressiva entre els ciutadans, tot això se'n va en orris si, realment, el primer que s'ha de pagar són els interessos del deute. En aquesta lògica, realment, *el santo horror al déficit* –del qual parlava Echegaray, premi Nobel, i autor d'un teatre una mica ròneg–, porta que, realment, les competències dels ens locals passin a quedar realment disminuïdes. Ens trobem amb les competències pròpies que dona la llei, i aquelles delegades en el cas que el municipi arribi a un acord amb un ens superior; i la resta dependrà de si hi ha finançament i amb la intervenció de les diputacions. Fins i tot per a coses tan estrictament locals com la "recogida y tratamiento de residuos, abastecimiento de agua potable a domicilio y evacuación y tratamiento de aguas residuales, limpieza viaria, acceso a núcleos de población, pavimentación de vías urbanas o alumbrado público", es produeixen les reduccions pràctiques. Ens trobem amb allò que descrivia García de Enterría –*Turgot y los orígenes del municipalismo moderno*–, en què els municipis veien reduïda la seva funció a aquelles actuacions que fan més segura, més sana i més útil la vida veïnal.

4. Conclusions

Resulta que amb aquesta nova situació, els municipis, el que passa és que queden desinflat i, llavors, en aquesta situació de desinflar els municipis, probablement, deixi de tenir importància com dibuixem el mapa. Per tant, em temo molt que aquest tema del mapa municipal, amb la nova situació, en aquest *santo horror al déficit*, no caldrà abordar-la. És una modificació que

no es farà. Que no es farà, perquè no cal fer-la. I en conseqüència, simplement el que es farà és reduir la capacitat autonòmica dels ens locals.

I amb això acabo. Simplement vull ressaltar una vegada més que hi ha hagut un canvi radical, un canvi d'una visió de la capacitat general dels municipis que estava a les lleis franquistes, que estava a la Constitució i a les reformes locals, que estava a l'opinió política i doctrinal, de dir "els municipis poden fer-ho tot mentre afavoreixi a la comunitat veïnal", a dir: "no, els municipis només poden fer allò que els dóna la llei o que se'ls delega i, en tot cas, compte que no gastin mai un duro més del que tenen". És realment, com dic, un canvi radical, un gir copernicà en la visió dels municipis, i aquest gir tan radical, de cent vuitanta graus, ha d'incidir, òbviament, en veure com posem un mapa municipal, perquè un mapa municipal no és només una distribució d'un territori, sinó que depèn del que es vol fer. I segons el que es vulgui fer, evidentment, ha de tenir una configuració o una altra. Em sembla que aquesta és la idea que des del punt de vista jurídic es pot aportar a la configuració geogràfica de la planta municipal.

Res més i moltes gràcies.